

DE ONDRAAGLIJKE LICHTHEID VAN HET BESTAAN.
The Unbearable Lightness off Being – versie Karel Ringoet.

De Hollywood verfilming van deze bestseller van Milan Kundera dateert van 1988. Het heeft een bijzonder groot succes gehad bij mijn collega's: neurologen, neuropsychiaters, psychiaters, neurochirurgen etc. omdat het de paranoia weergeeft die heerste in het Praag van 1968, in die periode gecontroleerd/gedirigeerd/geïnstrueerd/geadviseerd (gelieve in te vullen naar believen) door (ex) Sovjet Rusland en omdat de "held" een neurochirurg was..

Het vertelt de geschiedenis van de jonge hersenchirurg Tomas die een klein opiniestukje gepubliceerd had in een lokaal tijdschrift omtrent de houding van de Russische bezetter/beschermer/adviseur t.o.v. de Praagse bevolking in die periode.

In dit in feite nauwelijks gelezen opiniestukje had hij de surprotectieve houding en de dubbelzinnigheid van de Sovjetbezetter vergeleken met de tragische ambivalentie van het Oedipusverhaal.

Nadat de oorlogstanks van de toenmalige Sovjets tijdens de zogenaamde "Praagse Lente" Praag binnenreden, werd hij op een subtiele manier professioneel psychologisch, financieel, maatschappelijk uitgerangeerd.

Van befaamd neurochirurg werd hij gedegradeerd tot dorpsdokter in een achtergebleven gebied; vervolgens, omdat hij weigerde om de inhoud van zijn opiniestuk te wijzigen, tot ruitenwasser en out-cast.

Collaboratie was de ultieme reddingsplank van de makgeslagen Tchechische bevolking.

Uiteindelijk hebben eerst subtiele ingrepen door de machthebbers; vervolgens echte bedreigingen en sancties via verbanning naar een ruraal gebied een totale ondergang voorbereid.

Desondanks behield hij zijn intelligentie, zijn beginselvastheid, zijn trots.

Uiteindelijk werd hij, na een subtiele reeks van degradaties, vermoord door de getrouwen van een Kafkaiaans regime.

In de medische milieus, en dan in het bijzonder mijn neurologisch, neuropsychiatrisch, psychiatrisch, neurochirurgisch milieu, heeft dit drama veel succes gekend. (Vermoedelijk via identificatiemechanismen en ontkenning van de eigen realiteit).

Op het einde van de zeventiger jaren en begin van de tachtiger jaren heeft een jong Vlaams neuropsychiater zijn professioneel gezichtsveld, de maatschappelijke betrokkenheid van de psychiatrie, de anti-psychiatrische en prenataal psychologische aspecten willen integreren in zijn diagnostische en therapeutische aanpak.

Samen met Steven De Batselier, Kees Trimbos, Miel Van Campenhout, Maarten Lietaert Peerbolte, Ronald Laing, Leopold Flam, Nandor Fodor en zo vele anderen, werd de psychiatrische benadering uitgebreid vanuit de